

Handläggare
Camilla Jansson
Telefon: 0850847998 491 45

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 24 augusti 2021

Ärende 5

Yttrande över remiss av Motion om integrationsplikt för nyanlända

Remiss från kommunstyrelsen KS 2021/328

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har överlämnat motion dnr KS 2021/328 av Peter Wallmark (SD) om *integrationsplikt för nyanlända* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I motionen föreslås att alla nyanlända, även föräldralediga och pensionärer, ska acceptera en plan för att uppnå anställningsbarhet. Planen ska föreskriva att individen ska göra framsteg i sfi samt genomgå samhällsorientering med godkänt resultat. Motionären anser att en sådan plan kan skapa de förutsättningar som behövs för att nyanlända ska kunna bli en del av samhället, känna tillhörighet och vara självförsörjande.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen om att det är viktigt att nyanlända personer snabbt etablerar sig på arbetsmarknaden och blir en del av samhället.

Arbetsmarknadsförvaltningen hänvisar i tjänsteutlåtandet både till de lagstyrda insatser som redan i dag finns för målgruppen, arbetsförmedlingens övergripande ansvar för nyanländas etablering på arbetsmarknaden samt ytterligare insatser som finns inom kommunen och i samarbete med andra aktörer.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser inte att en så kallad integrationsplikt ytterligare skulle förbättra förutsättningarna för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden.

Bakgrund

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för att nyanlända personer i åldern 20 till 64 år ska komma i arbete och studier. Inom ramen för

etableringsprogrammet upprättar myndigheten en individuell etableringsplan innehållande en arbetsmarknadspolitisk bedömning samt arbetsmarknadsförberedande insatser. Arbetsförmedlingen har även i uppdrag att anvisa nyanlända personer med kort utbildning till studier inom vuxenutbildningen genom den så kallade utbildningsplikten.

Stockholms stad ansvarar för att skapa goda förutsättningar för en snabb etablering. Staden erbjuder insatser för att korta vägen till arbete och studier genom bland annat jobbtorg, vuxenutbildning, SFI och samhällsorientering samt genom samverkan och samarbete med företag och föreningar.

- Ett centralt mål i Stockholms stads budget 2019 var att ”Alla stockholmare ska ges förutsättningar att försörja sig själva, kunna förverkliga sina drömmar och inkluderas i samhället. Ungdomar, nyanlända och andra som står långt från arbetsmarknaden ska särskilt prioriteras för att förebygga långvarigt utanförskap.”
Som ett led i att uppnå detta mål initierades Integrationspakten. Integrationspakten ska bidra till att korta vägen till arbete, svenska språket och försörjning genom eget arbete för att fler stockholmare ska få möjlighet att leva självständiga liv och förverkliga sina livsdrömmar.
- Möta arbetsgivares utmaningar med att hitta arbetstagare med efterfrågad kompetens.
- Stärka integrationen i Stockholm genom att fler deltar i arbetslivet och försörjer sig genom eget arbete.

Genom integrationspakten arbetar Stockholms stad för en inkluderande arbetsmarknad i samverkan med stadens företag, organisationer och civilsamhälle.

Arbetsförmedlingen har det övergripande ansvaret för etableringen av nyanlända personer. Varje individ får en etableringsplan och i den ingår att delta i sfi-undervisning. Studierna ska bland annat kunna kombineras med arbete, föräldraledighet och samhällsorientering.

Elever som deltar i sfi följer en individuell planering. Den individuella planen utformas utifrån elevens tidigare utbildningsbakgrund och studievana. Eleverna genomför prov för att lärarna ska kunna avgöra när eleven kan gå vidare till nästa nivå. Studiebakgrund liksom psykisk och fysisk hälsa hos individen kan påverka studietakt och progression och fördröja målet att uppnå egen försörjning genom arbete eller studier. Ansvaret att följa upp

hälsostatus och problematik som kan ligga till grund för långsam progression ligger hos Arbetsförmedlingen som även har insatser att erbjuda i förekommande fall. Det finns möjlighet att delta i etableringsprogrammet på halvtid och vara föräldraledig på halvtid vilket underlättar deltagande i sfi-studier för vissa föräldrar. Staden erbjuder även ett antal sfi-klasser där föräldrar kan ta med sina små barn till lektionerna.

Samhällsorientering är en lagstyrd kurs som ges på de nyanländas modersmål. Kursen omfattar 100 timmar och ger grundläggande kunskaper om det svenska samhället. Deltagarna lär sig bland annat om sina rättigheter och skyldigheter, arbete, utbildning och demokrati. Centrum för samhällsorientering i Stockholms län (CSO) samordnar kursen i samhällsorientering för Stockholms stad och ytterligare 26 kommuner i Stockholms län och Håbo kommun i Uppsala län. De av CSO upphandlade utbildningsanordnarna följer upp närvaron för alla deltagare. Av de 100 timmarskurser som gavs 2020 deltog 91 procent av kvinnorna 80 timmar eller mer och motsvarande siffra för männen var 89 procent.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har överlämnat motion dnr KS 2021/328 av Peter Wallmark (SD) om *integrationsplikt för nyanlända* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I motionen beskrivs ett förslag på en så kallad integrationsplikt. Med integrationsplikt avser motionären att alla nyanlända ska acceptera en plan för att uppnå anställningsbarhet. Planen ska tydliggöra att individen ska göra framsteg i sfi samt genomgå en kurs i samhällsorientering med godkänt resultat. Vidare avses ett prov säkerställa att varje individ förstår att svensk lag står över andra lagsystem. Integrationsplikten ska gälla alla vuxna, även föräldralediga och pensionärer.

Genom en integrationsplikt hoppas motionären att de förutsättningar som behövs för att individen ska bli självförsörjande och en del av samhället skapas.

Motionären föreslår att Socialförvaltningen tar fram ett förslag på hur integrationsplikt för nyanlända kan utformas.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar inom flera verksamheter och med flera insatser som på olika sätt syftar till att påskynda inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända personer.

Arbetsförmedlingen har det övergripande ansvaret för nyanländas etablering de första två åren och under denna tid förväntas de nyanlända personerna följa sin etableringsplan som bland annat innefattar sfi-studier och samhällsorientering. Om planen inte följs påverkas etableringsersättningen.

En del av det som motionären identifierar som utmaningar är identifierade även av staden och Arbetsförmedlingen som tillsammans och var för sig arbetar för att ge nyanlända personer goda förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden.

Motionärens förslag på att ett prov ska säkerställa att varje individ har förstått innehållet i kurserna ser arbetsmarknadsförvaltningen inte att en enskild kommun kan ansvara för. Dels för att det riskerar att brista i enhetlighet i både utförande och bedömning av testen mellan olika kommuner och dels för att det skulle bli svårt att på kommunal nivå avgöra vilka konsekvenser det skulle bli för de personer som av olika skäl inte klarar testet.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser inte att integrationsplikt, i den form motionären avser, ytterligare skulle bidra till förbättrade förutsättningar för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Bilaga

1. Remiss: Motion om integrationsplikt för nyanlända

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2021-08-31
Karin Eriksson-Bech, Utvecklingschef	2021-08-31